Anul al 55-lea 16 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 16 Pagini Nr. 65 Luni 7 Martie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifuł poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Abuzurile administrative

Constituția din 1 Iulie 1866 nu cuprindea nici o dispoziție privitoare la sancționarea abuzurilor administrative.

Ele n'au găsit o reprimare legală decât mai târziu, în contenciosul administrativ, creiat prin o lege specială.

Spre a se înlătura fluctuațiunile acestei legiuiri, desființată și reînființată de diferite guverne, prin Constituția din 29 Martie 1923 i s'a dat caracter constituțional.

Art. 99 avea următorul cuprins :

„Orice parte vătămată de un decret sau o dispoziție semnată sau contrasemnată de un ministru care violează un text expres al Constituțiunei sau al unei legi, poate cere statului, în conformitate cu dreptul comun, despăgubiri bănești pentru prejudiciul cauzat".

Ceva mai mult, pornindu-se dela concepțiunea justă că consecințele bănești ale abuzurilor autorității trebuie să fie îndurate de autorii lor iar nu de stat, direct, și prin urmare de cetățeni, indirect, s'a prevăzut în acel articol următoarea dispoziție :

„Fie în cursul judecății, fie după pronunțarea hotărîrei, ministrul poate fi chemat, după cererea statului, în urma votului unuia din Corpurile Legiuitoare, înaintea instanțelor ordniare, la răspundere civilă pentru dauna pretinsă sau suferită de stat".

In sfârșit, spre a se stimula rezistența funcționarilor contra ilegalităților săvârșite din preocupări străine de interesele pubice, s'a mai prevăzut că :

„Actul ilegal al ministrului nu descarcă de răspundere solidară pe funcționarul care a contrasemnat, decât în cazul când acesta a atras atenția ministrului, în scris".

In noua Constituție, prima parte din art. 99 a trecut în noul articol 71, cu următorul cuprins :

„Orice parte vătămată în drepturile sale printr'un decret sau dispoziție semnată de un ministru, cu violarea unui text expres al Constituției ori legilor în vigoare, poate cere statului despăgubiri bănești pentru paguba suferită, conform dreptului comun".

Dacă nu s'a menținut și a doua parte a vechiului text, referitoare la dreptul de a se urmări miniștrii înaintea instanțelor ordinare pentru daunele suferite de stat, din cauza lor, este numai pentru că prin articolul 70 din noua Constituție se prevede că : „Legea responsabilității ministeriale determină cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile miniștrilor", sancțiuni în sfera cărora vor putea să intre și cele prevăzute în vechiul articol 99 și neprevăzute în noul articol 71.

Astfel încât se poate spune că reprimarea abuzurilor administrative își păstrează în întregime caracterul constituțional.

LA GURA SOBEI

I. PANTELI STANCIU (Expoziția Palatul „Universul")

Cuvinte despre post

In lumea umilă, care mai ține încă la marea rânduială bisericească a vieții, Duminica de azi e un eveniment însemnat: se lasă sec de carne, începe postul Paștilor.

Noi ceilalți însă, cari trăim în chip modern, adică în afară de regulele obștești ale tradiției religioase, abia dacă ne mai reamintim de o asemenea dată, căreia nu-i mai acordăm totuș nicio însemnătate, socotind-o ca pe ceva anacronic și depășit de mult. Orice pare o constrângere venită din afară cu aerul de-a violenta bunul nostru plac nu e modern, fiindcă ne stânjenește. Dar modernitatea înțeleasă astfel, cu refuzul de a înțelege rostul unor rânduieli tradiționale, e în realitate o formă a spiritului anarhic, ce zace în fiecare dintre noi și se traduce prin cunoscuta expresie: „Așa vreau, așa fac!"

Postul e în contradicție tocmai cu acest spirit anarhic al bunului plac individual. El cere o educație a voinței personale în sensul unei încovoieri a ei, a unei supuneri a ei la o rânduială obștească mai mare decât fiecare dintre noi, fiindcă există de două mii de ani și fiindcă e întemeiată prin porunca divină a Bisericii.

Dece ne cere Biserica să postim? Iată dece: fiindcă marea rânduială a vieții obștești, repartizată anual în calendarul bisericesc, e făcută după modelul vieții pământești a mântuitorului Iisus Hristos. Posturile figurează în această rânduială pentru motivul că Fiul lui Dumnezeu a postit el însuș. Și viața creștină în general nu e altceva, în esența ei, decât o imitație a vieții lui Hristos. Sântem creștini în măsura în care ne străduim să ne asemănăm cu el. Iar rânduiala postului e unul din mijloacele prin care ajungem la această asemănare morală. Cine declară că postul e anacronic, acela declară că însăși viața Mântuitorului e anacronică, fiindcă el a postit și el a poruncit să-l imităm.

Dar în afară de această regulă religioasă, e care postul ar lucru atât de nepotrivit cu cele noastre moderne? Ideile moderne în această privință nu le reprezintă bunul plac al meu sau al dumitale, ci știința medicală. Știința modernă, al cărei scop e sănătatea trupească, ne oferă o mulțime de teorii în ce privește alimentația. Aproape niciuna din ele nu e în contradicție cu rânduiala postului religios. Dar multe dintre ele merg mult mai departe decât Biserica. Vegetarianismul bunăoară, care exclude total consumarea cărnii, e o prescripție ce depășește cu mult regula ortodoxă a alimentării. Există încă o teorie medicală foarte la modă și, după rezultate, foarte favorabilă sănătății, care prescrie consumarea vegetalelor crude, adică nefierte. Ea întrece cu totul măsura posturilor bisericești obișnuite și se aseamănă numai cu traiul vechilor asceți cari se hrăneau cu rădăcini. Afară de acestea, sânt unele metode, care pretind că regenerarea organismului atârnă de abținerea dela orice hrană timp de o lună și mai bine. Asemenea teorii și practice vin din laboratoriile științifice ale savanților. Ele ne arată pe de o parte că postul e o practică foarte modernă, iar pe de alta că regula lui bisericească e mult mai moderată decât unele exigențe medicale.

Postul științific însă nu e tot una cu postul creștin. Cel dintâiu ni se prescrie din motive pur igienice ; cel de-al doilea din motive superioase, morale, ce nu exclud totuși pe cele igienice. Biserica recunoaște o legătură strânsă între trup și suflet și o puternică influență între ele. Trupul modelat de o anume disciplină alimentară — cum e cea rânduită anual în calendar — devine un organ mai fin prin care se exprimă puterile superioare ale sufletului. Căci trupul, după învățătura marilor dascăli ai ortodoxiei, e ca o vioară ce trebuie acordată mereu ca sufletul să-și poată cânta în voie melodiile virtuților, ale faptelor bune.

Coardele acestei viori trupești sunt instinctele din noi, a căror funcțiune e dezordonată dacă n'o strunin după regulele vieții morale. Instinctul nutriției e una din aceste coarde. Și atunci, postul bisericesc nu e altceva decât disciplinarea instinctului de nutriție prin puterea voinței morale, pentru a pune la dispoziția sufletului religios un trup mai ușor, mai purificat de patima lăcomiei și a îmbuibării.

Postul, e deci, și sănătos fiindcă e în acord cu prescripțiile științei medicale, dar e și religios fiindcă înseamnă o purificare cu înțeles moral.

NICHIFOR CRAINIC

Procesul „celor 21" din Moscova

...Și noul mesianism sovietic

Cu prilejul aniversării a XX-a a organizării armatei roșii, Internaționala comunistă a lansat un apel pe care l-a

BUCHARIN

publicat ziarul „Pravda" din Moscova.

In acest apel se spune că armata roșie nu e numai a U. R. S. S., ci „a întregei clase muncitorești din toate țările" și de aceea „e necesar să se întărească legătura între muncitorii mondiali spre a se obține o unitate de acțiune a proletariatului internațional"!. Apelul acesta se sfârșește cu un imn închinat victoriei apropiate a comunismului în lume...

In împrejurările actuale lansarea acestui apel dovedește lipsa de psihologie a autorilor lui.

El ne reamintește un apel redactat aproape în aceiași termeni, puțin timp după stabilirea regimului sovietic în Rusia, în care se pomenea de apropiata prăbușire a Europei capitaliste, intrarea triumfală a armatelor roșii în Berlin, Paris, ba chiar și în Madrid; ca și de comunizarea întregei planete !

Cine a semnat acel apel în numele conducătorilor U. R. S. S. și în calitate de comisar al poporului însărcinat cu conducerea și organizarea armatei roșii ? Leon Trotzki, care de câtva timp e refugiat la Mexico ; iar în U. R. S. S. e considerat „inamicul No. 1 al statului sovietic și trădător al cauzei proletariatului muncitoresc"...

Ce spune astăzi, Trotzki, de armata roșie și de actualul regim din U. R. S. S. ?

„Armata roșie, lipsită de comandanți pricepuți, de coheșiune și de trupe însuflețite, este condamnată înfrângerii.

Regimul actual din U. R. S. S. a înmormântat comunismul și se va prăbuși", etc.

Un alt personaj sovietic, care, după Trotzki, a fost însărcinat cu reorganizarea armatei roșii, mareșalul Tukașewski, a lansat și el un apel în 1932, în care spunea, că toți bunii comuniști trebue să aibă deplină încredere în „forța materială și morală a formidabilei armate roșii"...

RAKOWSKI

Ori, în 1937, mareșalul Tu-

(Continuare in pagina 2-a)

Negocierile anglo-italiene

Canalul de Suez

III

Din punct de vedere economic, Italia poate fi considerată ca o insulă. Are 8500 km. de coaste maritime ; circa 80% din comerțul ei exterior se face pe mare. Libertatea de intrare și ieșire din Mediterana, prin Suez, prin Dardanele și Gibraltar este deci o nevoie vitală pentru Italia.

Cum libertatea absolută a mărilor este și baza politicii imperiale britanice, s'ar părea că un acord în această privință între Marea Britanie și Italia nu ar trebui să întâmpine nici o greutate. Totuși Italia nu a aderat până azi la regimul strâmtorilor, reglementat la Montreux, iar tensiunea cu Anglia a pus pentru ea chestiunea libertății comunicațiilor cu Oceanul Atlantic și cu Marea Roșie.

In ultimele zile, presa internațională s'a făcut ecoul așa ziselor cereri italiene cu privire la canalul de Suez. Credem folositor să precizăm de aceia situația actuală a canalului celui mai important din lume, Suezul, prin care în 1935 se scurgeau aproape 6000 de vase, cu o încărcătură de circa 33 de milioane de tone, din care 55% sunt transportate de vapoare engleze și circa 7% de vapoare italiene. In timpul războiului din Africa, tonajul italian a crescut natural într'o măsură considerabilă, iar, azi, după cucerirea Etiopiei, libertatea trecerii prin Suez și taxele de plătit companiei concesionare sunt pentru Italia două probleme de primul plan.

Din punctul de vedere internațional, canalul de Suez se află sub regimul celei mai absolute neutralități. Intr'adevăr, prin art. 1 al Convenției internaționale din 29 Octombrie 1888, semnată, între alte Puteri interesate, și de Anglia și Italia, se afirmă solemn principiul libertății de trecere prin Suez. „Canalul maritim al Suezului, spune acest text, este întotdeauna liber și deschis, în timp de război, ca și în timp de pace, oricărui vas de comerț sau de război, fără deosebire de pavilion. Prin urmare înaltele părți contractante convin să nu turbure în nici un fel libera folosință a canalului, în timp de război ca și în timp de pace. Canalul nu va fi supus niciodată dreptului de blocus."

Aceiași convenție prevede principiul egalității tuturor pavilioanelor, în ce privește libera folosință a canalului.

Convenția din 1888, încheiată pe o durată nelimitată, a fost formal menținută prin toate tratatele de pace, prin care Germania, Austria, Turcia și Ungaria au consimțit, după războiul mondial, ca drepturile date în 1888 Sultamului să fie transferate asupra Marei Britanii.

Orice act de forță spre a opri trecerea prin canal, trebue deci să fie considerat ca un act de război.

De fapt, nici în timpul războiului mondial, nici în timpul războiului italo-etiopian, libera folosință a Suezului n'a fost pusă în discuție de Marea Britanie. Dimpotrivă aceasta a apărat, în cursul războiului mondial, libertatea de trecere contra atacurilor turco-germane.

Apărarea canalului de Suez este în principiu încredințată Egiptului. Cum el nu are însă forța armată necesară în acest scop, prin tratatul anglo-egiptean din August 1936, s'a prevăzut că, până în momentul când Egiptul va fi în măsură să apere singur libertatea și siguranța canalului, Marea Britanie este autorizată să menție în zona canalului trupele trebuincioase pentru apărarea Suezului. Printr'o anexă a tratatului, forțele britanice sunt mărginite la 10.000 de oameni de trupă și 400 de piloți de aviație, pentru care Compania canalului de Suez se obligă să construiască drumurile și cazărmile necesare.

In altă ordine de idei, fixarea tarifelor de trecere prin canal, tarife ridicate și plătibile în franci aur, interesează pe toți cei cari folosesc canalul. Prezența unor naționali în consiliul de administrație prezintă deci o deosebită importanță. Astăzi acest consiliu, compus din 32 de membri, numără 10 englezi, un olandez și doi egipteni. Restul membrilor sunt francezi. Intr'adevăr, din cele 800.000 de acțiuni emise de companie, majoritatea este în mâinile francezilor, iar o foarte mare parte, cumpărată în 1875, de la Kedivul Egiptului aparține statului englez. In mâini italiene nu se află de cât câteva mii de acțiuni.

Principial, nimic nu se opune la intrarea italienilor în consiliul de administrație, dar aceasta e o chestiune a Companiei, mai mult decât o chestiune politică.

Scriitorii politici italieni își exprimă nemulțumirea față de situația de fapt, rezultând din repartiția acțiunilor și compunerea consiliului de administrație. Ei consideră, în special după experiența războiului etiopian, că spre a se da Italiei o siguranță deplină și politia și administrația canalului ar trebui internaționalizate în întregime. Nu pare însă probabil ca negociatorii italieni să-și apropieze acest punct de vedere în conversațiile cu Marea Britanie, pe de altă parte, o jumătate de secol de experiență dovedește că cu acest regim libertatea de folosință a Suezului a fost totdeauna menținută.

De altfel, față de neliniștea manifestată în Egipt, cu privire la svonurile despre eventuale cereri ale italienilor relative la Canalul de Suez, guvernul fascist, prin ministrul său la Cairo, a ținut să asigure cabinetului egiptean, că nu are intenția să formuleze nici un fel de cerere cu privire la regimul Canalului de Suez.

Profesorul Piccard

va scoborî la 6000 m. sub apă

După ce a explorat stratosfera, profesorul Piccard se pregătește să deschidă un drum nou : drumul spre marile abisuri ale oceanului. Până aproape de 800 metri adâncime, un om a isbutit să pătrundă : este William Beebe, îndrăznețul naturalist american.

Cu o sferă metalică—„batisfera"—având pereții de o grosime impresionantă, Beebe s'a

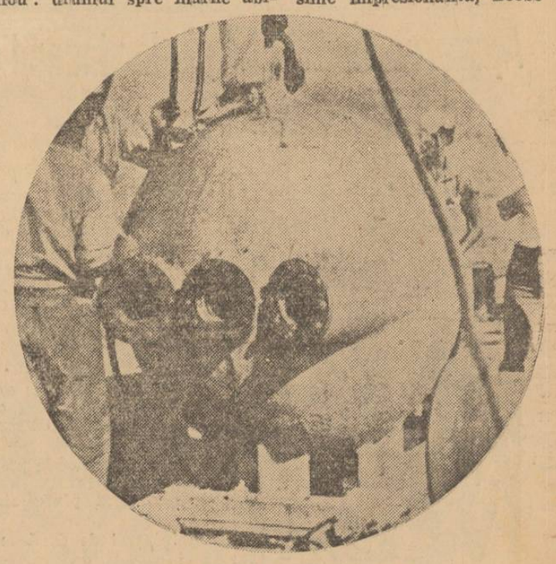

„Batisfera" lui William Beebe

ce a văzut în adâncul oceanului, prin ferestruica de cristal

(Continuare in pag. 2-a)

Cronica științifică

PROPRIETĂȚILE BIOFIZICE ALE ULTRASUNETELOR

de prof. Chr. Mușceleanu

Urechea noastră se știe că percepe vibrațiuni sonore cuprinse între 16-20 pe secundă pentru sunetele cele mai joase și maximum 20.000 pentru suntele cele mai ascuțite. Vibrațiunile sonore al căror număr trece de 20.000 pe secundă nu mai sunt auzite chiar de cea mai fină ureche.

Aceste vibrațiuni sonore s'au numit ultrasunete.

Primele aplicațiuni ale ultrasunetelor au fost făcute în timpul războiului de către flota germană în lupta navală dela Jutland. In această luptă aproape toate vasele de luptă, submarinele, erau echipate cu instalații de emisie și recepție de ultrasunete. Aceasta a făcut ca flota germană, prin comenzile date prin ultrasunete, să execute un plan unitar de luptă, să păstreze pozițiile bine precizate după planul stabilit mai dinainte și să se recunoască cu ușurință unitățile între ele fără să mai fie nevoie de a aprinde fel de fel de lumini sau de a folosi alte semnalizări. Flota engleză angajată în luptă nu avea aceste avantaje, pentru că era cu totul lipsită de instalațiunile de ultrasunete.

In Franța profesorul Langevin a folosit ultrasunetele la descoperirea submarinelor și mai târziu la studiul fundului mărilor. Intr'o serie de note publicat în anii 1927 și 1928, Richards, Loonies și Wood au arătat influența ultrasunetelor asupra reacțiunilor chimice, asupra punctului de fierbere al lichidelor.

Tot ei au arătat că uleiul de vasilină emulsionează foarte fin cu apa sub influența ultrasunetelor iar substanțele metastabile sub aceiași influență, devin stabile.

Alți cercetători au studiat acțiunea ultrasunetelor asupra fenomenelor vitale. Aceste studii au fost făcute vreme mai îndelungată de D. Marinescu Neda, șef de laborator la Institutul de Biologie din Paris.

Un studiu amănunțit al ultrasunetelor împreună cu rezultatul cercetărilor sale a publicat editura Hermann în „Actualités scientifiques et industrielles" No. 522 și 523 sub titlul „Proprietățile piezo-chimice, fizice și biofizice ale ultrasunetelor".

In volumul întâi este technica undelor elastice de frecvență mare iar al doilea cuprinde ur-

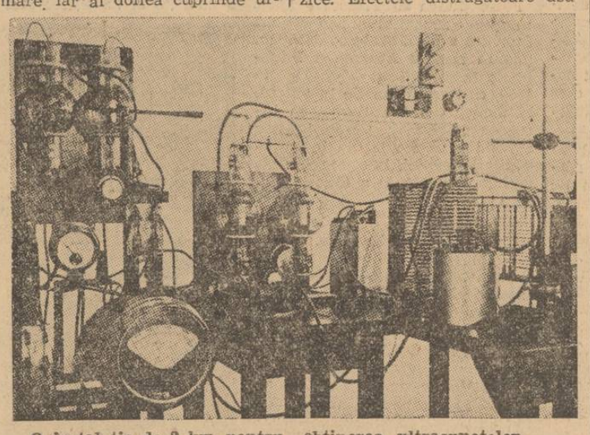

O instalație de 2 kw. pentru obținerea ultrasunetelor

mătoarele chestiuni:

„Primele aplicațiuni ale ultrasunetelor. Proprietățile lor biofizice. Efectele distrugătoare asupra microorganismelor. Thixotropia. Aerosali. Mercurul coloidal și alți coloizi obținuți la temperaturi joase cu ultrasunete. Producerea exploziilor sub influența ultrasunetelor. Reacțiunile fotochimice produse cu aceste unde. Efectul asupra plăcilor fotografice".

Intr'un alt studiu publicat de d-nii A. Doynon și E. și H. Biancani, în editura Gauthier-Villar, intitulat „Ultrasunetele în biologie" se găsește deasemeni expusă, într'un mod metodic, acțiunea ultrasunetelor asupra materiei vii.

In primul rând autorii constată că celulele observate la microscop supuse influenței ultrasunetelor prezintă o mișcare în formă de vârtejuri.

Chiar pentru o mică cantitate de energie se observă într'un câmp de ultrasunete cum infuzoriile încep un joc foarte agitat care după câteva clipe pare că se potolește pentru ca să reînceapă și mai violent.

Ritmul acestui dans nebun se schimbă după volumul și forma picăturii de apă în care se găsesc înfuzoriile. Acelaș joc agitat se observă și într'un tub capilar în care se găsesc în suspensiune globule roșii.

Este interesant faptul că până la o anumită frecvență a ultrasunetelor vitalitatea celulelor nu este influențată.

S'a observat acelaș joc vibratoriu și în protoplasma celulelor plantelor. Intr'o frunză de Elodea Canadensis, o plantă acuatică, pusă sub influența ultrasunetelor chiar de o frecvență mai joasă se produce o mișcare intensă în formă de vârtejuri a grâunțelor verzi conținute de pigmenții clorofilieni. Caracterul acestei mișcări se schimbă când variază frecvența acestor ultrasunete.

S'a arătat deasemeni că în oul fecundat de „Fundulis" apar, îndată ce este supus ultrasunetelor de frecvență joasă, vârtejuri în protoplasmă celiace împiedică desvoltarea mai departe a oului. Aceleași perturbațiuni se produc și în ouăle Ursmei și care nu împiedică de loc vitalitatea.

Ceiace se observă însă în urma acestor mișcări produse de ultrasunete sunt unele variațiuni în starea fizico-chimică a celulelor prin provocarea unor reacțiuni noui.

S'a căutat deasemeni să se stabilească influența ultrasunetelor asupra funcționării întregului organism.

Dacă introducem un deget într'un lichid prin care trec ultrasunete, imediat simțim o durere vie care poate să se transmită la întreg brațul, dacă nu întrerupem experiența.

D. Marinescu a arătat efectul ultrasunetelor asupra viețuitorilor mici ca un paramecii, un infuzor cilial cu lungime medie de 0.15 milimetri și îl supune ultrasunetelor cu un milion de vibrațiuni pe secundă. Aproape în-

(Continuare in pag. 2-a)